

I STUEN: Etter sommeren ser ofte stueplantene litt tufse ut. Men de som vokser seg for store, kan pottes om. Det er ikke riktig at plantene kun skal pottes om på våren, de liker å bli tatt med i høstsonna. Spesielt de som blomstrer om sommeren. Del, kutt og rens. Bruk saks og kniv for deling. Plant i blomsterjord blandet med kompost. Du kan også få deg nye potteplanter, for eksempel en kannebærer (Nepenthes) som på bildet. De liker lys, men ikke sollys.

PLANT

LØK: Ta deg tid til et besøk i hagesenteret og studer løkutvalget. Eller få med en katalog så du kan planlegge høstens planting fra godstolen. Vær klar over at høstens løker har ulike tider for når de helst vil i jorden. Noen av løkene som liker å bli plantet i varm jord, er keiserkroner (Fritillaria imperialis, bildet), tidløvs (Colchicum), safrankrokus (Crocus sativus) og vinterblomst (Eranthis). Plant fra midten til slutten av august.

KJØP

NYTT: Skal vi nyte terrassen og hagen utover sensommeren og høsten, er det ikke nok med at alt er funksjonelt. Vi skal også ha det vakkert rundt oss. Siden en del planter har begynt å bli tuslete, kan det være aktuelt å fornye. Nå er det ofte gode tilbud i hagesentrene. Og husk at det er lov å prute! Blomstene på bilder er nellik (Dianthus).

Sensommer

August er overgangen mellom sommer og høst. Denne måneden kan vi gjøre en innsats i hagen, samtidig som vi kan nyte fruktene fra forsommerens arbeid.

VED NORSK UKEBLADS GARTNER BJØRN BEINING

FOTO: FLORADANIA, FLEUROSELECT, GRØNES PRESSE, HOLLANDSK BLOMSTERLØK, BRD OG NELSSØN FRØ

► **GRAMMOFONSTIFTESKER:** Stiftesker til de gamle 78-platene, (som roterte med 78 omdreiningar i minuttet), «steinkakene», er et flott samleområde. I 1930-årene ble det produsert en mengde grammofonstifter. Stifteskene er hver for seg et studium verd, og som samling blir det en fargerik dekorasjon. Vi kan få kjøpt esker med helt ubrukte stifter. Er esken tom kan den jo brukes til tablettar eller sukketar. Stifteskene er i mange forskjellige utgaver og med forskjellige motiver, og verdien er fra ca. kr 100 til ca. kr 500 pr. stk.

◄ **DEKORERT:** Melkar og saltkar i tre fra Setesdal, laget på 1800-tallet. Begge har fine utskjæringer i håndtaket, og innfellinger i alle hjørner. De ble ikke laget for å henge på vegg, men sto nok med dekorert ut på en hylle. Salt var viktig til konservering av mat. Det måtte imidlertid kjøpes, og vanlige folk hadde ikke mye kontanter. «Å ha til salt i maten» skriver seg nok fra at til hverdags ble det brukt lite av det dyre saltet i maten. Melkaret er 35 cm høyt med håndtaket, 30 cm bredt og 22 cm dypt. Verdi ca. kr 2500. Saltkaret er 13 cm høy, 16 cm bredt og 14 cm dypt. Verdi ca. kr 1500.

▲ **CELLULOID:** Sigarettbokser i celluloid fra 1950-årene i rødt, blått og oransje, 7,5 cm høye, merket «Blue Master», «South State» og «Frisco». Verdi ca. kr 100 pr. stk.

Tips!

En hollandsk hagearkitekt anbefalte oss å plante blomster med lyse farger, helst i hvitt, rosa eller gultoner, nå som kveldene begynner å bli kortere. Da synes blomstene bedre i skumringen og vi får mer glede av vår innsats.

glede

POPULÆRE I ENGLAND: Utenfor puber, butikker og private hjem, henger fargeglade blomsterdekorasjonene som små babilonske hager. Vi har tatt etter i Norge, og du kan nå få egne systemer med kurver, innsatser og blomstergele (holder på vann). Siden det går mot høst, har vi plantet en spesiell ampel. Den inneholder begonia, eføy og lykkeklover (Oxalis). Dette er planter som tåler en støyt, men ikke frost. Derfor henger den i kjetting på en krok. Skulle det bli frostfare, tar vi ganske enkelt «minihagen» med inn.

Obs!
 Pass på at snittblomstene ikke står rett ved frukt. Frukten utvikler etylengass og den tar knekken på blomstene. Spesielt når vinduene er lukket, fører etylengass raskt til skader.

SNITTBLOMSTER: Kutt blomster fra hagen til innebruk for eget behov, eller som gaver. Spesielt er løkblomstene flotte som snittblomster. De fleste er meget holdbare. Kutt stilkene med et skrått snitt og sett raskt i vann. Tilsett en teskje eddik til hver liter vann.

Nyttige webadresser

- Blomsterløk:**
www.hageglede.no
www.zimtrade.no
www.bulb.com
- Kjemikalier kan du lese om her:**
www.labmeeting.com
www.pestproducts.com
- Ampler:**
www.hangingbaskets.com
 Se også film på YouTube – søk på Hanging Baskets.

Kjøkkenhagen

- ✓ Når du plukker frukt, pass på at all frukt som skal lagres, høstes ekstra forsiktig. Selv små støt i frukten fører senere til kort holdbarhet og muligens sopp.
- ✓ Topp/kutt av tomatplanten over siste fruktsetting. Altså før det vesentlig kun er blomster. Det fører til at all frukten på plantene vokser bedre. Ved høsting, husk at grønne tomater kan modnes inne.
- ✓ Høst bønner, mais, løk, squash i middels størrelse, det er bedre enn å vente på et kjemperesultat. Det er bedre med flere små, enn noen få store, og de smaker også bedre.
- ✓ Bed som begynner å bli tomme, kan ryddes og greipes. Stikk gjerne greipen dypt, dra litt frem og tilbake, men vend kun det øverste laget.

Uspiselig?

Balkongkassen vår på 5x0,5 meter var fylt med ugress. Vi sprøytet den derfor med Round-up. Nå har jeg lyst til å plante urter i kassen, kanskje jordbær. Vil det være trygt å spise disse, eller vil jorden fremdeles inneholde rester av ugressmidlet? Vil maurmiddel være problematisk i forhold til spiselige vekster?

Hilsen Hanne.

Roundup er et ugressmiddel produsert av Monsanto. De hevder at preparatet bindes minimalt i jorden, men tas opp av plantene. Forsøk i Sverige viser at det var rester av Roundup i jorden to år etter sprøyting. Jeg ville derfor ventet med å dyrke spiselige vekster. I år og muligens neste år ville jeg dyrket sommerblomster. Disse gir glede hele sommeren og er enkle å fjerne til høsten. Så blomkarse, erteblostm, ringblomst og asters. Det gjør ingenting om de blomstrer dårlig i år, siden de dyrkes for å rense jorden. Det finnes flere maurmidler, med ulikt virkestoff. Må du bruke det, kan du prøve Baythion-strø. Dette inneholder syntetisk pyretrin som tilsvarer saften fra en spesiell krysantemum. Skal ikke påvirke spiselige planter, dersom det ikke er kontakt. Strø forsiktig i maurens hovedtrekk. Oppbevar kjemikalier innelåst, langt vekk fra matvarer.

Hilsen Bjørn.